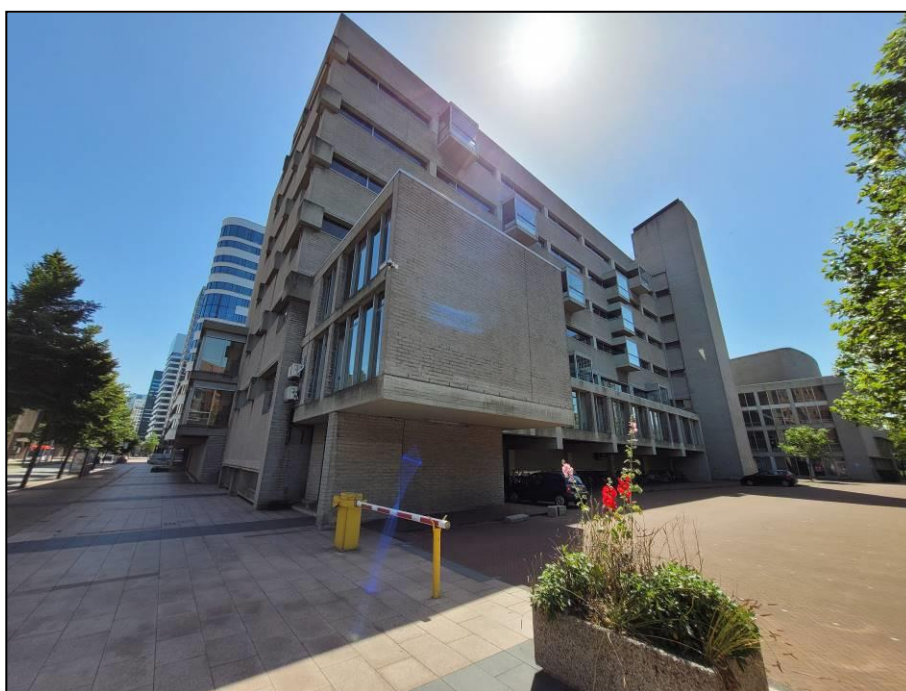

QUICKSCAN JULIANA VAN STOLBERGLAAN 1

Eindrapport

VERANTWOORDING

Opdrachtgever: Gemeente Den Haag
Dienst Stedelijke Ontwikkeling

Contactpersoon: K.W. Tse

Adres: Postbus 12655
2500 DP Den Haag

Tel: 070 353 48 12

E-mail: kokwai.tse@denhaag.nl

Uitvoering: Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V.

Adres: Waaier 64
2451 VW Leimuiden

Tel: 0172 576072

E-mail: algemeen@eco-logisch.com

Projectleider: ing. M. Bouma

Auteur: ing. M. Bouma

Kwaliteitscontrole: ing. C.J.M. Groeneveld

Projectcode: DENA2110

Status: Definitief

Datum: 9-8-2021

Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. werkt volgens de kwaliteitsnormen van het Netwerk Groene Bureaus. Dit netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte. De deskundigen werkende bij Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. voldoen hierdoor aan de volgens het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit gestelde eisen. Het kwaliteitsmanagementsysteem van Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. is ISO 9001:2015 gecertificeerd.

Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. is aangesloten op de Nationale Databank Flora en Fauna en heeft daarmee toegang tot de meest volledige natuurgegevens in Nederland.

SAMENVATTING

De gemeente Den Haag is voornemens het projectgebied te herontwikkelen, waarbij het huidige pand gesloopt danwel aangepast wordt. Deze ingreep wordt gezien als een ruimtelijke ontwikkeling. Onderzocht is of deze ontwikkeling in het projectgebied niet strijdig is met de Wet natuurbescherming.

In de bebouwing kunnen verblijfplaatsen van de gebouwbewonende soorten vleermuizen de gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger en de ruige dwergvleermuis op voorhand niet worden uitgesloten. In een boom in de grote binnentuin is een nest aanwezig welke mogelijk gebruikt wordt door de boomvalk of de sperwer. In de grote binnentuin kunnen algemene amfibieën en zoogdieren niet worden uitgesloten. De daken en het groen bieden broedgelegenheid voor algemene broedvogels.

Bij het amoveren of aanpassen van de bebouwing kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen worden beschadigd en vernield. Individuen kunnen worden verstoord en gedood.

Bij het amoveren of aanpassen van de bebouwing en het verwijderen van groen kunnen (jaarrond beschermde) nesten van vogels worden beschadigd en vernield. Bij het verwijderen of aanpassen van bebouwing en het verwijderen van groen in de grote binnentuin kunnen algemene zoogdieren en amfibieën worden gedood.

Het is aan te bevelen nader onderzoek uit te laten voeren naar vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen evenals de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van broedvogels. Het onderzoek naar vleermuizen dient afgestemd te zijn op de verwachte aanwezigheid van de gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger en de ruige dwergvleermuis. Het onderzoek naar jaarrond beschermde nesten dient afgestemd te zijn op de boomvalk en de sperwer.

Nadelige effecten als gevolg van de geplande ontwikkeling op Natura 2000-gebieden kunnen op voorhand niet worden uitgesloten. Indien de geplande ontwikkeling in de gebruiksfase gaat leiden tot een toename in stikstofemissie, is er een berekening van de stikstofdepositie met behulp van de "AERIUS Calculator" benodigd om uitsluitel te geven of de ontwikkeling een effect heeft op Natura 2000-gebieden.

De bomen in het projectgebied bevinden zich in binnentuinen en op het erf. De bomen staan binnen de bebouwde kom in het kader van de Wet natuurbescherming. Derhalve is toetsing aan de bepalingen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van houtopstanden niet noodzakelijk. Voor de kap van enkele bomen is een gemeentelijke kapvergunning noodzakelijk.

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding.....	5
1.1	Aanleiding en doel	5
1.2	Natuurbeschermingswetgeving	5
1.2.1	Gebiedsbescherming.....	5
1.2.2	Soortbescherming	6
1.2.3	Ontheffing en gedragscode	7
1.3	Leeswijzer	7
2	Projectgebied en ontwikkelingen.....	8
2.1	Projectgebied	8
2.2	Ontwikkelingen.....	8
3	Soortbescherming.....	9
3.1	Bronnenonderzoek.....	9
3.2	Habitatscan	9
3.2.1	Zoogdieren	9
3.2.2	Vogels.....	10
3.2.3	Amfibieën.....	11
3.2.4	Reptielen	11
3.2.5	Vissen.....	11
3.2.6	Ongewervelden	11
3.2.7	Vaatplanten	11
3.2.8	Mogelijk aanwezige beschermde soorten en functies	11
3.3	Effecten.....	12
3.3.1	Effecten ontwikkelingen	12
3.4	Aanbevelingen ten aanzien van de Wet natuurbescherming	12
3.4.1	Aanvullende inventarisaties projectgebied	12
3.4.2	Mitigerende maatregelen	13
3.4.3	Ontheffing Wet natuurbescherming	13
4	Gebiedsbescherming	14
4.1	Effecten.....	14
5	Conclusies en aanbevelingen	15
5.1	Conclusies	15
5.2	Aanbevelingen	15
6	Literatuur.....	16
	Bijlage 1: Foto-impressie.....	17
	Bijlage 2: Tabel mogelijk aanwezige soorten	18

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING EN DOEL

De gemeente Den Haag is voornemens het projectgebied te herontwikkelen, waarbij het huidige pand gesloopt danwel aangepast wordt. Deze ingreep wordt gezien als een ruimtelijke ontwikkeling.

De initiatiefnemer van een ruimtelijke ontwikkeling dient er zorg voor te dragen dat de Wet natuurbescherming niet wordt overtreden. Om deze reden is een toetsing van de geplande ontwikkeling aan de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

Hiervoor dient te worden onderbouwd of er door de beoogde ontwikkeling geen beschermde soorten of natuurgebieden negatief worden beïnvloed. Indien overtreding niet zonder meer kan worden uitgesloten is mogelijk aanvullend onderzoek en/of een ontheffing noodzakelijk. In deze quickscan wordt geadviseerd over de vervolgstappen. De bomen in het projectgebied bevinden zich in binnentuinen en op het erf. De bomen staan binnen de bebouwde kom in het kader van de Wet natuurbescherming. Derhalve is toetsing aan de bepalingen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van houtopstanden niet noodzakelijk.

1.2 NATUURBESCHERMINGSWETGEVING

De Wet natuurbescherming beslaat soortbescherming, gebiedsbescherming en in specifieke gevallen de bescherming van houtopstanden. Daarnaast is gebiedsbescherming in Nederland geregeld via beleid uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. Voor wat betreft de soortbescherming in de Wet natuurbescherming zijn er verschillende beschermingsregimes. Het gaat om soorten die op basis van Europese wetgeving beschermd zijn vanuit Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn en soorten die nationaal als beschermde soort zijn aangewezen. Middels een provinciale verordening kunnen deze nationaal beschermde soorten worden vrijgesteld van de verbodsbepalingen uit de wet. De vrijgestelde soorten kunnen verschillen per provincie.

1.2.1 GEBIEDSBESCHERMING

Natura 2000-gebieden

Het is conform artikel 2.7, tweede lid van de Wet natuurbescherming verboden zonder vergunning van Gedeputeerde Staten projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De regels omtrent NNN-gebieden zijn door het Rijk en de provincies met elkaar afgesproken. De afspraken zijn vastgelegd in het 'Besluit algemene regels ruimtelijke ordening' en zijn uitgewerkt in de provinciale verordeningen. Het ruimtelijke beleid voor de NNN is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied. In het NNN geldt daarom het 'nee, tenzij'-regime. Of een ingreep mag worden uitgevoerd in de NNN, hangt naast de instandhouding van de omvang van het NNN, in eerste instantie af van de mate van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied.

1.2.2 SOORTBESCHERMING

Zorgplicht

De zorgplicht is opgenomen in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming.

Artikel 1.11 Wnb (zorgplicht)

1. Eenieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of;
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Europees beschermde soorten - Vogels

De verbodsbepalingen voor wat betreft vogels zijn opgenomen in artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming.

Artikel 3.1 Wnb.

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Europees beschermde soorten - Overige soortgroepen

De verbodsbepalingen voor wat betreft Europees beschermde soorten zijn opgenomen in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming.

Artikel 3.5 Wnb.

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen.

Nationaal beschermde soorten

De verbodsbepalingen voor wat betreft nationaal beschermde soorten zijn opgenomen in artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming.

Artikel 3.10 Wnb.

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of;
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen.

1.2.3 ONTHEFFING EN GEDRAGSCODE

Voor het overtreden van de verboden uit de bovengenoemde artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming kan een ontheffing worden aangevraagd. Een ontheffing wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing.
2. Er is sprake van een in de wet genoemd belang voor de betreffende soort of soortgroep.
3. Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Ook kan er mogelijk middels een door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode worden gewerkt. Dit is enkel mogelijk indien de handelingen niet van wezenlijke invloed zijn op de aanwezige beschermde soorten.

1.3 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving van het projectgebied gegeven, met huidige ecologische waarden.

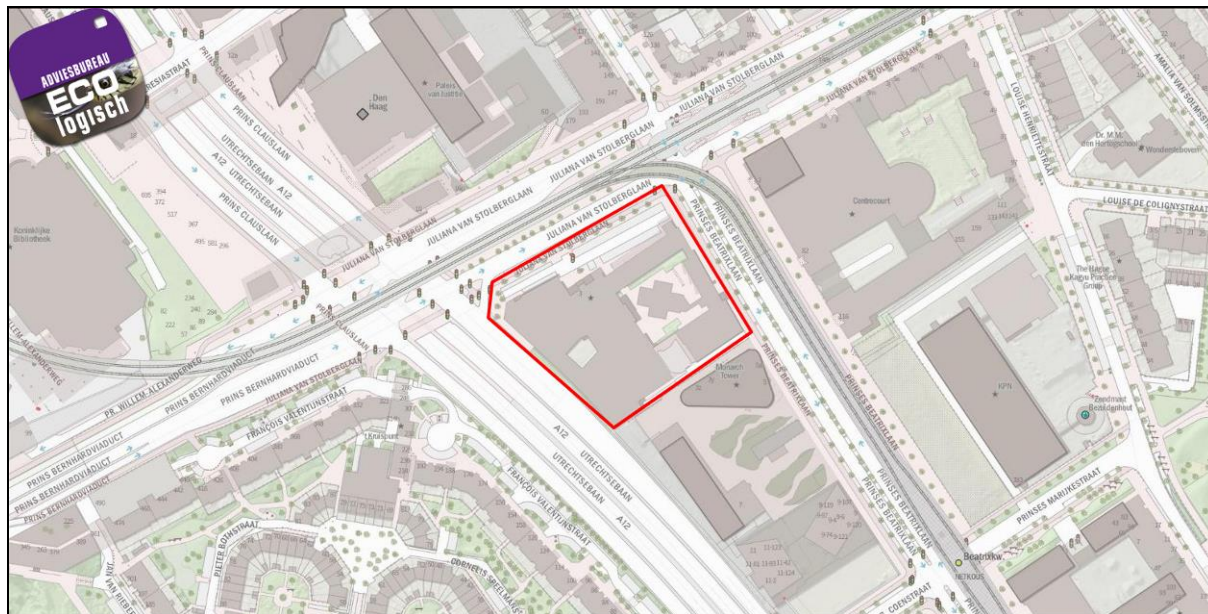
In hoofdstuk 3 worden de resultaten van het bronnenonderzoek en de habitatscan weergegeven waarbij de effectanalyse ten aanzien van de onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten is opgenomen.

Hoofdstuk 4 geeft weer welke middels de Wet natuurbescherming beschermde gebieden in de omgeving van de projectgebieden voorkomen. Tevens zal hier worden aangegeven in welke mate de geplande ontwikkeling van invloed zal zijn op deze gebieden.

2 PROJECTGEBIED EN ONTWIKKELINGEN

2.1 PROJECTGEBIED

Het projectgebied is gelegen in de gemeente Den Haag in kilometerhok: X: 82 / Y: 455 (Rijksdriehoekskoördinaten). De locatie bevindt zich aan de Juliana van Stolberglaan 1. Afbeelding 1 geeft de globale ligging van het projectgebied weer.

Afbeelding 1: Ligging projectgebied

Het projectgebied betreft het gebouw waar het Koninklijk Conservatorium is gehuisvest. Het projectgebied grenst aan de noordzijde aan de Juliana van Stolberglaan, aan de westzijde aan de Prinses Beatrixlaan en aan de oostzijde aan een afrit van de Utrechtsebaan (A12). Aan de zuidzijde van het projectgebied bevindt zich bebouwing. Het projectgebied is gelegen in het centrum van Den Haag in een gebied met relatief veel hoogbouw. Er is vrijwel geen groen aanwezig. Aan de noordzijde staan platanen in rijvorm langs de weg en op de noordwesthoek staan vier zomereiken. Aan de oostzijde staan winterlindes in rijvorm. Op de erfgronden zijn twee plantenbakken met siergroen geplaatst en bij de entree staat een jonge plataan. Langs de afrit van de Utrechtsebaan is laag struweel aanwezig. In de binnentuinen is tuinbeplanting aanwezig en zijn enkele forse bomen gesitueerd.

Het hoofdgebouw is opgetrokken uit baksteen. De gevels zijn voorzien van een spouwmuur. Het dak is overal plat en voorzien van bitumen waarvan een gedeelte met een grindlaag is bedekt. De hoogbouw heeft een rails op het dak ten behoeve van de gondelinstallatie. Aan de zuidzijde zijn de raampartijen voorzien van zonnenschermen. De hoogte van de bebouwing verschilt. De bebouwing kent drie tot zeven woonlagen m.u.v. het trappenhuis met de liftinstallatie die nog hoger reikt. Aan de noordzijde zijn parkeerplaatsen aanwezig. In de grote binnentuin zijn enkele gebouwen gesitueerd die zijn opgetrokken uit hout. Deze hebben een plat dak. De gevels zijn voorzien van houten plaatmateriaal. In bijlage 1 is een sfeerimpressie van het projectgebied weergegeven.

2.2 ONTWIKKELINGEN

De gemeente Den Haag is voornemens het projectgebied te herontwikkelen, waarbij het huidige pand gesloopt danwel aangepast wordt. Daarnaast vindt zeer vermoedelijk bomenkap plaats. Een definitief ontwerp evenals een uitvoeringsplanning is op dit moment nog niet voorhanden.

3 SOORTBESCHERMING

3.1 BRONNENONDERZOEK

Om een goede inschatting te kunnen maken welke beschermde soorten mogelijk gebruik maken van het projectgebied heeft een literatuurstudie plaatsgevonden. Hierbij zijn diverse bronnen met verspreidingsgegevens geraadpleegd. De geraadpleegde bronnen zijn onder andere: verspreidingsatlassen van de verschillende soortgroepen, eerder in de regio uitgevoerde onderzoeken, in de regio actieve werkgroepen en PGO's, databanken met verspreidingsgegevens (waaronder de NDFF) en het aanwijzingsbesluit Natura 2000-gebieden. Daarnaast zijn alle beschermde natuurgebieden in de omgeving van het projectgebied in kaart gebracht. Uit het bronnenonderzoek volgt een lijst met beschermde soorten welke mogelijk in het projectgebied voor kunnen komen. De geraadpleegde bronnen zijn doorgaans op uurhokniveau, waardoor ook soorten welke bekend zijn uit de bredere omgeving van het projectgebied zijn inbegrepen. Deze soorten hoeven niet direct in het projectgebied te worden verwacht.

In bijlage 2 wordt een overzicht gegeven van alle beschermde soorten die bekend zijn voor te komen in de omgeving van het projectgebied.

Provinciale vrijstelling

De 'Verordening vrijstellingen soorten' betreft een vrijstelling van het verbod op doden en verstoren bij bestendig beheer en gebruik en ruimtelijke ingrepen. Voor de provincie Zuid-Holland zijn middels artikel 8.1 van de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland soorten vrijgesteld van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Dit is geen vrijbrief, de zorgplicht blijft van toepassing voor de vrijgestelde soorten.

3.2 HABITATSCAN

Tijdens de habitatscan is het projectgebied bezocht om te kijken of de uit de omgeving bekende soorten ook daadwerkelijk in het gebied voor kunnen komen, rekening houdend met het aanwezige habitat, de habitateisen en de verspreidingsgegevens van de betreffende soorten. Daarnaast kunnen er tijdens het veldbezoek nog soorten worden toegevoegd als het habitat geschikt lijkt voor de betreffende soort. De habitatscan heeft plaatsgevonden op 22 juli 2021 en is uitgevoerd door ing. M. Bouma bij zonnig weer met een temperatuur van 22°C en een windkracht 2 Bft.

3.2.1 ZOOGDIEREN

De bebouwing in het projectgebied biedt mogelijkheden voor verblijfplaatsen van beschermde vleermuizen. Vrijwel alle gevels zijn toegankelijk middels open stootvoegen (afbeelding 2). Vleermuizen kunnen derhalve in de spouwmuuren verblijfplaatsen hebben. Naast de open stootvoegen zijn er tal van spleten en kieren nabij ramen en op plekken waar gevels elkaar raken. Ook dit soort plekken zijn mogelijk geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Het betreft paar-, zomer-, kraam-, alsook (massa)winterverblijfplaatsen. Verblijfplaatsen van de gebouwde bewonende soorten de gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger en de ruige dwergvleermuis kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Overige gebouwde bewonende vleermuizen zijn meer kritische soorten waarvoor geen geschikt habitat aanwezig is in de directe omgeving van het projectgebied. Boombewonende soorten worden tevens niet verwacht door het ontbreken van bomen met holtes die in potentie geschikt zijn voor verblijfplaatsen van vleermuizen.

In pandige winterverblijfplaatsen van vleermuizen worden niet verwacht door de afwezigheid van onverstoorde ruimtes waar de klimatologische omstandigheden toereikend zijn voor overwintering. In de machinekamers (afbeelding 3) wordt in de winter gestookt (cv aanwezig). Tevens zijn deze niet bereikbaar voor vleermuizen.

In de grote binnentuin en langs de bomen aan de noordzijde en oostzijde van het projectgebied kan mogelijk worden gevoerd door vleermuizen. Langs de bebouwing en langs de bomenrijen kunnen vleermuizen vliegroutes hebben. Voor zowel de mogelijk aanwezige vliegroutes alsook het voerageergebied betreft het geen essentiële onderdelen van het functioneel leefgebied van vleermuizen die verblijfplaatsen hebben buiten het projectgebied. Het aanwezige groen heeft een beperkte omvang en voor vliegroutes blijven er zeer veel structuren aanwezig waar vleermuizen op kunnen navigeren.

De boommarter en de eekhoorn worden niet verwacht in het projectgebied door de afwezigheid van aaneengesloten en robuust groen.

De algemene soorten zoogdieren de bosmuis en de huisspitsmuis kunnen mogelijk voorkomen in de grote binnentuin en het lage struweel tussen de Utrechtsebaan en de bebouwing. De binnentuin is toegankelijk via een poort met een hek met spijlen. Een egel en een vos zouden hier eventueel doorheen kunnen komen, maar de poort ligt vrij verscholen tussen de bebouwing en een groenverbinding naar de poort ontbreekt. Overige algemene soorten zoogdieren worden niet verwacht voor te komen in het projectgebied.

Afbeelding 2: Open stootvoeg

Afbeelding 3: Machinekamer

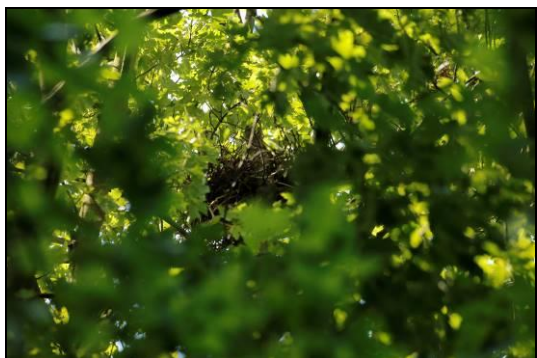
3.2.2 VOGELS

De bebouwing leent zich vrijwel niet voor een nest van de slechtvalk. Deze soort broedt doorgaans op hoge bebouwing met nisjes of andere ruimtes waar deze een nest kunnen maken. De bebouwing in het projectgebied heeft wel wat hoogte, maar er zijn geen geschikte plekken waar de slechtvalk een nest kan maken. De verspreiding van deze soort is in Den Haag goed in beeld en de soort is niet bekend met een nest in het projectgebied. Het dichtstbijzijnde nest bevindt zich op minder dan een kilometer op het dak van het Ministerie van Binnenlandse zaken aan de Turfmarkt. Dit nest is in 2021 nog gebruikt, waardoor een tweede nest binnen het bestaande territorium niet te verwachten is. Er zijn bij de habitatscan geen sporen of (oude) nesten van de slechtvalk waargenomen op de daken van het projectgebied.

In een boom in de grote binnentuin is een nest aanwezig dat in potentie gebruikt kan worden door vogels waarvan de nesten jaarrond zijn beschermd (afbeelding 4). Het betreft de sperwer en de boomvalk. Andere soorten worden niet verwacht. De bebouwing is niet geschikt voor nesten van de huismus en de gierzwaluw. Aan de zuidzijde zijn op een aangrenzend perceel kasten op palen geplaatst (afbeelding 5). De kasten op zichzelf zijn geschikt voor de huismus, maar de locatie waar deze nu zijn geplaatst is niet geschikt voor de huismus.

Vogels uit cat. 5 van de aangepaste lijst van vogels met jaarrond beschermde nesten¹ die mogelijk binnen het projectgebied tot broeden kunnen komen zijn de ekster, koolmees en de pimpelmees.

Overige algemene soorten broedvogels die broedend in het projectgebied kunnen worden verwacht zijn de houtduif, stadsduif (afbeelding 5), de merel en soorten die ook wel op daken broeden zoals de kleine mantelmeeuw, scholekster en de zilvermeeuw.

Afbeelding 4: Potentieel jaarrond beschermd nest

Afbeelding 5: Nestkasten vogels

¹ Dienst Regelingen, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Afbeelding 6: Nest stadsduif

3.2.3 AMFIBIEËN

Wegens het ontbreken van geschikt habitat worden beschermde amfibieën niet verwacht voor te komen in het projectgebied. Er is geen voortplantingswater aanwezig en er bevinden zich geen robuuste groenstructuren in het projectgebied. Tevens ontbreekt een geschikte groene verbinding met bekende populaties van beschermde amfibieën. Algemene amfibieën worden om gelijke redenen tevens niet verwacht in het projectgebied, maar kunnen niet geheel worden uitgesloten in de grote binnentuin. De kleine binnentuin is voor amfibieën niet te bereiken.

3.2.4 REPTIELEN

De zandhagedis is bekend voor te komen in de duingebieden rond Den Haag. Het projectgebied biedt geen geschikt habitat voor de zandhagedis. Deze wordt derhalve niet verwacht in het projectgebied.

3.2.5 VISSEN

In het projectgebied is geen water aanwezig. Beschermde vissen zijn derhalve uitgesloten voor te komen in het projectgebied.

3.2.6 ONGEWERVELDEN

Wegens het ontbreken van water wordt de uit de omgeving bekende waterslak de platte schijfhoren niet verwacht voor te komen in het projectgebied. De dagvlinder de grote vos is bekend uit de omgeving. Een vaste populatie van deze vlindersoort is tot op heden nog niet aanwezig. De soort is voor de voortplanting gebonden aan de iep, zoete kers en wilgen. Deze komen niet voor in het projectgebied. Beschermde functies van grote vos worden derhalve niet in het projectgebied verwacht.

3.2.7 VAATPLANTEN

In de omgeving van het projectgebied zijn de blaasvaren, bokkenorchis, glad biggenkruid, muurbloem, schubvaren en stofzaad bekend voor te komen. Voor de blaasvaren, muurbloem en de schubvaren is suboptimaal geschikt habitat aanwezig in de vorm van gemetselde muren. De soorten zijn niet aangetroffen en worden derhalve niet verwacht voor te komen. De overige soorten zijn gebonden aan specifieke standplaatsfactoren die niet voorkomen in het projectgebied. Beschermde soorten vaatplanten worden derhalve niet verwacht in het projectgebied.

3.2.8 MOGELIJK AANWEZIGE BESCHERMDE SOORTEN EN FUNCTIES

Het projectgebied herbergt mogelijk meerdere functies voor beschermde diersoorten. In het projectgebied kunnen op basis van het aanwezige habitat de in tabel 1 weergegeven soorten en functies niet op voorhand worden uitgesloten voor te komen.

Tabel 1: Te verwachten beschermde soorten en functies

Soort / soortgroep	Functies	Bescherming Wnb	Mogelijk aanwezig in:
Broedvogels	Nesten	Artikel 3.1 (VR)	Dak, struweel en bomen
Boomvalk, sperwer	Jaarrond beschermd nest	Artikel 3.1 (VR)	Boom grote binnentuin
Vleermuizen	Verblijfplaatsen	Artikel 3.5 (HR, bijlage IV)	Bebouwing (spouwmuur, kieren spleten in gevels)
Algemene amfibieën en zoogdieren	Verblijfplaatsen	Artikel 3.10	Grote binnentuin

3.3 EFFECTEN

Indien beschermde soorten in het projectgebied of binnen de invloedssfeer hiervan kunnen voorkomen, wordt onderzocht of de voorgenomen ontwikkeling effect heeft op deze soorten. Indien er effecten op deze soorten worden verwacht, zal worden gezocht naar compenserende of mitigerende maatregelen welke genomen kunnen worden tijdens de ontwikkeling om zo te voorkomen dat de Wet natuurbescherming wordt overtreden. Mochten deze maatregelen niet afdoende zijn, of praktisch niet in te passen in de plannen, zal mogelijk een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk zijn.

3.3.1 EFFECTEN ONTWIKKELINGEN

De te verwachten effecten op soorten en functies zijn opgedeeld in tijdelijke en permanente effecten. Deze zijn schematisch weergegeven in tabel 2. Daarnaast zijn de beschermde soorten en functies beschreven waar geen effecten op worden verwacht bij uitvoering van de werkzaamheden.

Geen effecten

De te verwachten soorten broedvogels uit cat. 5 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten² hebben voldoende uitwijkmogelijkheden in de omgeving. Derhalve zijn de mogelijk aanwezige nestlocaties niet jaarrond beschermd. Deze nesten zijn alleen beschermd indien ze in gebruik zijn.

Tijdelijke effecten

Bij het amoveren van de bebouwing kunnen vleermuizen worden verstoord. Het betreft zowel vleermuizen in verblijfplaatsen alsook passerende en foeragerende vleermuizen.

Bij het amoveren van de bebouwing en het verwijderen van bomen kunnen vogels in het broedseizoen (globaal 1 maart t/m 15 juli) worden verstoord.

Permanente effecten

Bij het amoveren van de bebouwing kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen worden beschadigd en vernield. Individuen van vleermuizen kunnen worden gedood.

Bij het amoveren van de bebouwing kunnen nesten (waaronder jaarrond beschermde nesten) van vogels worden beschadigd en vernield. Individuen (jongen) kunnen worden gedood.

Bij het amoveren van de bebouwing kunnen algemene soorten zoogdieren en amfibieën worden gedood.

Tabel 2: Mogelijke effecten op beschermde soorten

Soort / soortgroep	Effect	Verbodsbepaling
Broedvogels	Opzettelijk doden Opzettelijk vernielen / beschadigen nest Opzettelijk verstoren	Artikel 3.1 (VR) Lid 1 Artikel 3.1 (VR) Lid 2 Artikel 3.1 (VR) Lid 4
Boomvalk, sperwer	Opzettelijk doden Opzettelijk vernielen / beschadigen nest Opzettelijk verstoren	Artikel 3.1 (VR) Lid 1 Artikel 3.1 (VR) Lid 2 Artikel 3.1 (VR) Lid 4
Vleermuizen	Opzettelijk doden Opzettelijk verstoren Opzettelijk vernielen / beschadigen verblijfplaats	Artikel 3.5 (HR, bijlage IV) Lid 1 Artikel 3.5 (HR, bijlage IV) Lid 2 Artikel 3.5 (HR, bijlage IV) Lid 4
Algemene amfibieën en zoogdieren	Opzettelijk doden Opzettelijk vernielen / beschadigen verblijfplaats	Artikel 3.10 Lid 1 onder a Artikel 3.10 Lid 1 onder b

3.4 AANBEVELINGEN TEN AANZIEN VAN DE WET NATUURBESCHERMING

3.4.1 AANVULLENDE INVENTARISATIES PROJECTGEBIED

Het projectgebied herbergt mogelijk functies voor beschermde vleermuizen en broedvogels met jaarrond beschermde nesten. Of en waar deze zich in het projectgebied bevinden is nog onbekend. Het is aan te bevelen nader onderzoek uit te laten voeren naar vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen evenals de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van broedvogels. Het onderzoek naar vleermuizen dient afgestemd te zijn op de verwachte aanwezigheid van de gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger en de ruige dwergvleermuis. Het onderzoek naar jaarrond beschermde nesten dient afgestemd te zijn op de boomvalk en de sperwer.

² Dienst Regelingen, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

3.4.2 MITIGERENDE MAATREGELEN

Om overtreding op de Wet natuurbescherming te voorkomen dienen de volgende maatregelen te worden genomen.

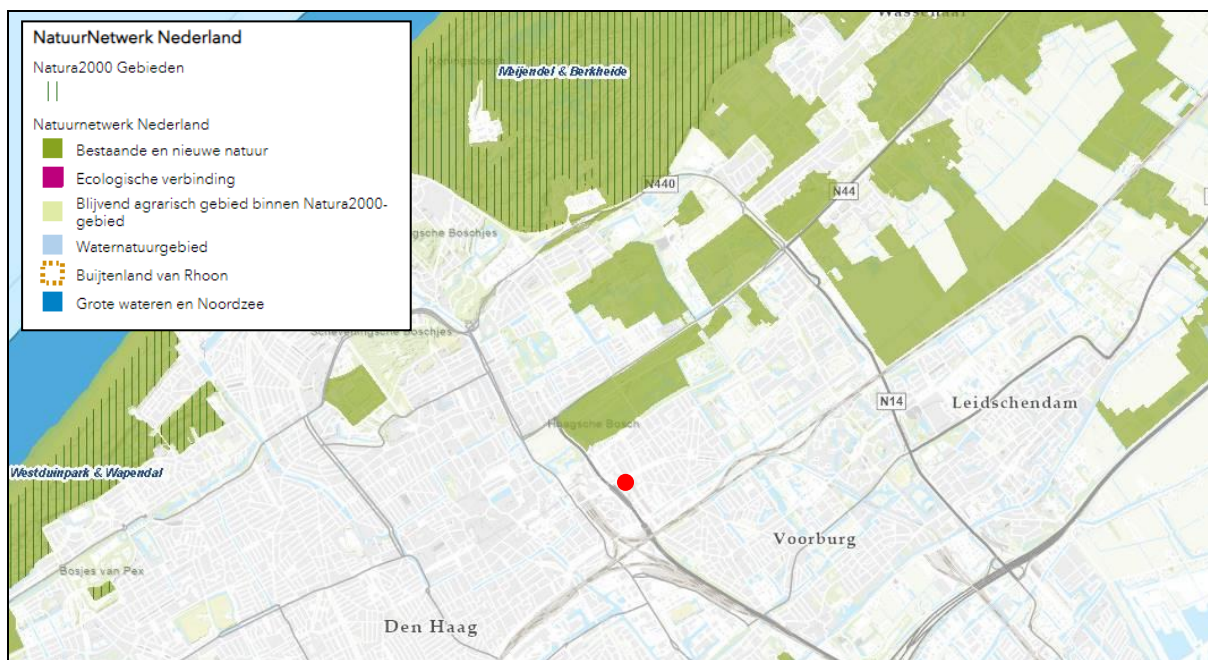
- Er zijn mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig binnen het projectgebied. Na aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen zullen (indien verblijfplaatsen aanwezig zijn) nader te specificeren mitigerende maatregelen getroffen dienen te worden.
- Er is mogelijk een jaarrond beschermd nest van de boomvalk of de sperwer aanwezig binnen het projectgebied. Na aanvullend onderzoek naar het gebruik van het nest dienen, bij het aantreffen van een jaarrond beschermd nest, nader te specificeren mitigerende maatregelen getroffen dienen te worden.
- Het is aan te bevelen de werkzaamheden buiten het broedseizoen van vogels (globaal 15 maart - 15 juli) uit te voeren. De vermelde periode is niet leidend, elk broedgeval is beschermd. Ook broedgevallen buiten deze periode mogen niet verstoord worden. Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen plaats moeten vinden dient een aanvullende inspectie op broedvogels door een ecooloog te worden uitgevoerd om overtredingen te voorkomen.
- Er dienen maatregelen te worden getroffen om het doden van algemene amfibieën en zoogdieren te voorkomen.

3.4.3 ONTHEFFING WET NATUURBESCHERMING

De noodzaak voor een ontheffing van de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming kan op voorhand niet worden uitgesloten. Uit aanvullende onderzoeken zal moeten blijken of er beschermde functies of dieren in het projectgebied voorkomen en welke negatieve effecten met de werkzaamheden mogelijk gepaard gaan. Indien aanvullende inventarisaties aantonen dat het projectgebied functies bevat voor beschermde soorten en verstoring niet voorkomen kan worden, dient een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd. Hier kunnen voorwaarden in de vorm van mitigerende maatregelen aan verbonden zijn.

4 GEBIEDSBESCHERMING

Binnen het projectgebied zijn geen beschermde natuurgebieden aanwezig (afbeelding 7). De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden liggen op circa 3 en 4,5 kilometer van het projectgebied en betreffen Meijndel & Berkheide en Westduinpark & Wapendal. Op 500 meter van het projectgebied ligt een gedeelte van het NNN. Dit betreft het kerngebied “Het Haagse Bos”.

Afbeelding 7: Projectgebied ten opzichte van beschermde natuur (pzh.maps.arcgis.com)

4.1 EFFECTEN

Het projectgebied bevindt zich niet in de nabijheid van beschermde natuur. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden en delen van het NNN bevinden zich op voldoende afstand van het projectgebied om directe effecten uit te sluiten. Indien in de nieuwe situatie meer uitstoot van stikstof is te verwachten ten opzichte van de huidige situatie kunnen indirecte effecten op Natura 2000-gebieden op voorhand niet worden uitgesloten. De toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebied kan indirect leiden tot een negatief effect op voor stikstof gevoelige habitattypen. Een stikstofberekening in AERIUS Calculator van de gebruiksfase kan hier uitsluitsel over geven.

In de Wet natuurbescherming (artikel 2.9a) is een partiële vrijstelling geïntroduceerd van de Natura 2000-vergunningplicht voor de gevolgen van stikstofdepositie door activiteiten van de bouwsector. De gevolgen van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden die wordt veroorzaakt door aangewezen activiteiten (o.a. bouwen, slopen, vernieuwen, veranderen en vergroten) van de bouwsector worden buiten beschouwing gelaten. Voor de realisatiefase is derhalve geen vergunning benodigd.

5 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

5.1 CONCLUSIES

In de bebouwing kunnen verblijfplaatsen van de gebouwbewonende soorten vleermuizen de gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger en de ruige dwergvleermuis op voorhand niet worden uitgesloten. In een boom in de grote binnentuin is een nest aanwezig welke mogelijk gebruikt wordt door de boomvalk of de sperwer. In de grote binnentuin kunnen algemene amfibieën en zoogdieren niet worden uitgesloten. De daken en het groen bieden broedgelegenheid voor algemene broedvogels.

Bij het amoveren van de bebouwing kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen worden beschadigd en vernield. Individuen kunnen worden verstoord en gedood.

Bij het amoveren van de bebouwing en het verwijderen van groen kunnen (jaarrond beschermde) nesten van vogels worden beschadigd en vernield. Bij het verwijderen van bebouwing en groen in de grote binnentuin kunnen algemene zoogdieren en amfibieën worden gedood.

Nadelige effecten als gevolg van de geplande ontwikkeling op Natura 2000-gebieden kunnen op voorhand niet worden uitgesloten. Indien de geplande ontwikkeling in de gebruiksfase gaat leiden tot een toename in stikstofemissie, is er een berekening van de stikstofdepositie met behulp van de "AERIUS Calculator" benodigd om uitsluitel te geven of de ontwikkeling een effect heeft op Natura 2000-gebieden.

De bomen in het projectgebied bevinden zich in binnentuinen en op het erf. De bomen staan binnen de bebouwde kom in het kader van de Wet natuurbescherming. Derhalve is toetsing aan de bepalingen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van houtopstanden niet noodzakelijk. Voor de kap van enkele bomen is een gemeentelijke kapvergunning noodzakelijk.

5.2 AANBEVELINGEN

Het is aan te bevelen nader onderzoek uit te voeren naar beschermde functies van vleermuizen en de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van de boomvalk en de sperwer. De onderzoeksperiodes zijn in tabel 3 weergegeven.

Tabel 3: Te verwachten beschermde soorten en aanbevolen inventarisaties

Soort / soortgroep	Aanvullend onderzoek	Onderzoeksperiode	Geldigheidsduur
Algemene broedvogels	Nesten, indien niet buiten het broedseizoen gewerkt wordt	Binnen de periode 1 maart t/m 15 juli	3 dagen
Boomvalk en sperwer	Jaarrond beschermde nesten	1 april – 15 juli	3 jaar
Vleermuizen	Zomer- en kraamverblijfplaatsen	15 mei – 15 juli	3 jaar
Vleermuizen	Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen	15 augustus – 30 september	3 jaar
Vleermuizen	Zwermgedrag (winterverblijfplaatsen)	1 augustus – 10 september	3 jaar

De geldigheidsduur van de aanvullende onderzoeken (m.u.v. algemene broedvogels) bedraagt maximaal drie jaar, tenzij de omstandigheden in de tussentijd dermate wijzigen dat dit invloed heeft op de resultaten. De quickscan heeft een geldigheid van maximaal 5 jaar, tenzij de omstandigheden in de tussentijd wijzigen.

6 LITERATUUR

BIJ12 2017, Kennisdocument gewone dwergvleermuis, versie 1.0, BIJ12 juli 2017.

BIJ12 2017, Kennisdocument gierzwaluw, versie 1.0, BIJ12 juli 2017.

BIJ12 2017, Kennisdocument huismus, versie 1.0, BIJ12 juli 2017.

Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011, Vleermuizen, Tirion Natuur uitgevers BV, Baarn.

NGB, Soorteninventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming, juli 2017.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2020). Vleermuisprotocol 2021, oktober 2020.

Internet

NDFF

www.gbif.org

www.piscaria.nl

www.provinciaalgeoregister.nl/georegister/

www.ravon.nl

www.stowa.nl (limnodata neerlandica)

www.synbiosys.alterra.nl/natura2000

www.telmee.nl

www.verspreidingsatlas.nl

Bijlage 1: Foto-impressie

Entree

Parkeerplaats (noordwest)

Noordoost

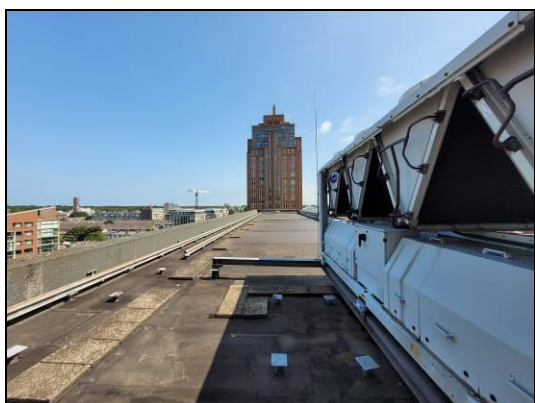
Zuidwest

Grote binnentuin

Kleine binnentuin

Dak hoogbouw

Dak laagbouw

Bijlage 2: Tabel mogelijk aanwezige soorten

Tabel 1: Overzicht beschermde soorten in de omgeving van het projectgebied

Soortgroep	Naam	Bescherming	Afstand
Amfibieën	Alpenwatersalamander	Wnb A	< 5km
Amfibieën	bastaardkikker ¹	Wnb A	< 5km
Amfibieën	boomkikker	HR IV & Bern II	< 4km*
Amfibieën	bruine kikker ¹	Wnb A	< 1km
Amfibieën	gewone pad ¹	Wnb A	< 3km*
Amfibieën	kamsalamander	HR IV & Bern II	< 5km
Amfibieën	kleine watersalamander ¹	Wnb A	< 5km
Amfibieën	poelkikker	HR IV	< 5km
Amfibieën	rugstreeppad	HR IV & Bern II	< 5km
Amfibieën	vuursalamander	Wnb A	< 5km
Ongewervelden	grote vos	Wnb A	< 5km
Ongewervelden	platte schijfhoren	HR IV	< 5km
Reptielen	zandhagedis	HR IV & Bern II	< 5km
Vaatplanten	blaasvaren	Wnb B	< 5km
Vaatplanten	bokkenorchis	Wnb B	< 5km*
Vaatplanten	glad biggenkruid	Wnb B	< 5km
Vaatplanten	muurbloem	Wnb B	< 5km
Vaatplanten	schubvaren	Wnb B	< 5km
Vaatplanten	stofzaad	Wnb B	< 5km
Vleermuizen	franjestart	HR IV & Bern II	< 5km
Vleermuizen	gewone baardvleermuis	HR IV & Bern II	< 5km
Vleermuizen	gewone dwergvleermuis	HR IV	< 1km*
Vleermuizen	gewone grootoorvleermuis	HR IV & Bern II	< 5km
Vleermuizen	kleine dwergvleermuis	HR IV & Bern II	< 3km*
Vleermuizen	laatvlieger	HR IV & Bern II	< 3km*
Vleermuizen	meervleermuis	HR IV & Bern II	< 1km*
Vleermuizen	rosse vleermuis	HR IV & Bern II	< 1km*
Vleermuizen	ruige dwergvleermuis	HR IV & Bern II	< 1km*
Vleermuizen	tweekleurige vleermuis	HR IV & Bern II	< 5km
Vleermuizen	watervleermuis	HR IV & Bern II	< 1km*
Vogels	blauwe reiger	Cat. 5	< 3km*
Vogels	boerenwaluw	Cat. 5	< 4km*
Vogels	boomklever	Cat. 5	< 4km*
Vogels	boomkruiper	Cat. 5	< 4km*
Vogels	boomvalk	Cat. 4	< 5km*
Vogels	bosuil	Cat. 5	< 2km*
Vogels	buizerd	Cat. 4	< 1km*
Vogels	ekster	Cat. 5	< 2km*
Vogels	gierzwaluw	Cat. 2	< 1km*
Vogels	glanskop	Cat. 5	< 5km
Vogels	groene specht	Cat. 5	< 4km*
Vogels	grote bonte specht	Cat. 5	< 4km*
Vogels	huismus	Cat. 2	< 1km*
Vogels	huiswaluw	Cat. 5	< 5km
Vogels	ijsvogel	Cat. 5	< 3km*
Vogels	kerkuil	Cat. 3	< 1km*
Vogels	Kleine bonte specht	Cat. 5	< 5km
Vogels	koolmees	Cat. 5	< 3km*
Vogels	ooievaar	Cat. 3	< 1km*

Soortgroep	Naam	Bescherming	Afstand
Vogels	pimpelmees	Cat. 5	< 4km*
Vogels	ransuil	Cat. 4	< 5km
Vogels	slechtvalk	Cat. 3	< 1km*
Vogels	sperwer	Cat. 4	< 2km*
Vogels	spreeuw	Cat. 5	< 5km*
Vogels	tapuit	Cat. 5	< 2km*
Vogels	torenvalk	Cat. 5	< 5km
Vogels	zwarte kraai	Cat. 5	< 4km*
Vogels	zwarte roodstaart	Cat. 5	< 2km*
Zoogdieren	boomarter	Wnb A	< 1km*
Zoogdieren	bosmuis ¹	Wnb A	< 4km*
Zoogdieren	bunzing ¹	Wnb A	< 4km*
Zoogdieren	dwergmuis ¹	Wnb A	< 5km
Zoogdieren	dwergpspitsmuis ¹	Wnb A	< 5km
Zoogdieren	eekhoorn	Wnb A	< 1km*
Zoogdieren	egel ¹	Wnb A	< 2km*
Zoogdieren	gewone bosspitsmuis ¹	Wnb A	< 5km
Zoogdieren	haas ¹	Wnb A	< 5km*
Zoogdieren	huisspitsmuis ¹	Wnb A	< 4km*
Zoogdieren	konijn ¹	Wnb A	< 2km*
Zoogdieren	ree ¹	Wnb A	< 5km*
Zoogdieren	rosse woelmuis ¹	Wnb A	< 3km*
Zoogdieren	veldmuis ¹	Wnb A	< 5km
Zoogdieren	vos ¹	Wnb A	< 1km*
Zoogdieren	wezel ¹	Wnb A	< 5km
Zoogdieren	woelrat ¹	Wnb A	< 5km

* = op basis van eerdere waarnemingen van Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V.

¹ = Vrijstelling